This translation is out of date. You are encouraged to distribute the up-to-date English-language version at the same time as the outdated translation.
To access descriptions of changes of outdated VISs, go to www.immunize.org/vis.

ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត

តើអ្វីដែលអ្នកត្រូវតែដឹង

១ តើហេតុអ្វីបានជា ចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ?

វាឆ្លងតាមមេរោគហៅថា ស្រ្តិពតូកូកីស ណឺមូនីអារ មេរោគនេះអាចបណ្តាល ឲ្យឈឺខ្លាំងហើយស្លាប់។ មេរោគណឺមូកូកកល សំរុកចូលក្នុងខ្លួន វាធ្វើឲ្យមនុស្សស្លាប់ ប្រហែលជា ២០០ អ្នក រាល់ឆ្នាំ ចំពោះក្មេងណាដែល ក្រោមអាយុ ៥ ឆ្នាំ។ មេរោគនេះអាចនាំមកមេរោគជម្ងឺរលាសស្រោមខួរ នៅ ក្នុងប្រទេសអាមេរិក(ជម្ងឺរលាកស្រោមខួរ ឆ្លងនៅខាងលើស្រោមខួរ)។

រាល់ឆ្នាំ មេរោគ ណឺមូកូកកលវាក្លាយជាជម្ងឺដ៏ខ្លាំងមួយ ឆ្លងទៅកូនក្មេងអាយុ ក្រោម ៥ ឆ្នាំ :

- ជម្ងឺរលាកស្រោមខួរមានរឿងលើស ៧០០ ,
- មានអ្នកឆ្លងតាមឈាម ១៣,០០០ និង
- ប្រហែលជា ៥ មិលាន ឆ្លងតាមដំបៅត្រចៀក។

ហើយវាអាចនាំមកមានជម្ងឺអ្វីផ្សេងៗទៀត ដូចជា :

- ហើមទងសួត ,
- ថ្លង់ ,
- ខូចខួរក្បាលខ្ចេចខ្ចី។

ក្មេងដែលមានអាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ មានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងជាង គេបំផុត នៃរោគដ៏ខ្លាំងនេះ។

មេរោគណឺមូកូកកល ឆ្លងពីមនុស្សមួយទៅ មនុស្សមួយ ដោយការប៉ះគ្នា។

ការឆ្លងមេរោគណឺមូកូកកល ពិបាកព្យាបាលវា ពីព្រោះមេរោគ វាមិនចាញ់នឹង ថ្នាំដែលយកមកព្យាបាលទេ។ ម្លោះហើយ ការ ការពារមុន កុំឲ្យមាន មេរោគ ណឺកូកកល ឆ្លងនេះសំខាន់ណាស់។

ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត វាអាចជួយបំបាត់កុំឲ្យមាន រោគ ណឺមូកូកកលហ្នឹងបាន ដូចជាជម្ងឺរលាកស្រោមខួរ និងឈាមដែលឆ្លងគ្នា។ ហើយវាអាចការពារកុំឲ្យមាន ដំបៅត្រចៀក។ ដំបៅត្រចៀកអាចកើតឡើងដោយ សារ អ្វីច្រើនណាស់ ហើយចាក់ថ្នាំការពាររោគ ហើមទងសួតហ្នឹង លទ្ធផលអាចជួយប្រឆាំងបានខ្លះ។

២ ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត

ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត អាចយល់ព្រមចាក់ឲ្យតែ ទារក និងកូនក្មេងអាយុពី ពីរឆ្នាំទៅបីឆ្នាំ។ ថ្នាំការពារនេះយ៉ាងតិចណាស់ក៏បាន ៣ ឆ្នាំ ក្មេងណាដែលបានចាក់ការពារ ពីទារកមក គឺថាថ្នាំហ្នឹងវាការពារកុំឲ្យមាន រោគខ្លាំងៗណាចូលបាន។

ចំពោះក្មេងណាអាយុច្រើន ឬ ពេញវ័យ គឺមានថ្នាំចាក់ការពារផ្សេងទៀត ហៅ ថា ណឺមូកូកកល ប៉ូលិសាការីដ។ វាមានក្រដាសបញ្ជីផ្សេង ប្រាប់អំពីថ្នាំ ការពារនេះមើល។

៣ តើនរណាគួរចាក់ថ្នាំការពារ ហើយត្រូវពេលណា?

- **ក្មេងអាយុក្រោមពីឆ្នាំ**

  តារាងពេលវេលា ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំ មាន ៤ ដង ការចាក់ថ្នាំម្តងៗ មានអាយុ :

✓ ២ ខែ	✓ ៦ ខែ
✓ ៤ ខែ	✓ ១២-១៥ ខែ

  ក្មេងណាដែលលើសពីអាយុហ្នឹង ក៏នៅតែចាក់ថ្នាំការពារបានដែរ។ ចំនួនថ្នាំ ដែលចាក់ គឺយោងទៅតាមអាយុក្មេង។ សូមសួរអ្នកដែលមើលថែរក្សារ សុខភាពអ្នក បើចង់ដឹងគ្រប់សព្វ។

- **ក្មេងដែលអាយុ ពី ២ និង ៥ ឆ្នាំ**

  ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត តែងតែចាក់ឲ្យក្មេងអាយុ ពី ២ និង ៥ ឆ្នាំ ហើយបើក្មេងណាមិនបានចាក់ការពារ វានិងអាចមានគ្រោះថ្នាក់ ខ្លាំង នៃរោគហើមទងសួតនេះ ដូចជាចំពោះក្មេង :

  – មានរោគស៊ុកកិលសេល ,
  – មានជម្ងឺម្យ៉ាងជាដុំខ្ចេចខ្ចីឬគ្មានដុំនៅក្នុងពោះ ,
  – មាន អេដ្ឋអាយវ៉ី ឬ ជម្ងឺអេដ
  – មានរោគផ្សេងៗទៀតដែលប្រែប្រួលពេលចាក់ថ្នាំបង្ការរោគ ដូចជា រោគទឹក នោមផ្អែម ជម្ងឺមហារីក ឬ រោគថ្លើម ឬ នរណា :
  – ញាំថ្នាំដែលធ្វើឲ្យការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគប្រែប្រួល ដូចជា វិធីព្យាបាលគីមូ ឬ ស្តេរ៉ោដ ឬ
  – បេះដូងឈឺរ៉ាំរៃ ឬ ជម្ងឺសួត។

  ការចាក់ថ្នាំការពារ វាគួតែគិតដល់ក្មេងណា ដែលអាចមានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងនៃ រោគហើមសួតនេះ ដូចជា ក្មេងណា

  – មានអាយុក្រោម ៣ ឆ្នាំ
  – ជាជនជាតិ អាឡាស្កា អាមេរិកាំងឥណ្ឌា កូនចៅអាហ្វ្រិកអាមេរិកាំង ឬ
  – ពួកកន្លែងមើលកូនក្មេង។

  ចំនួនថ្នាំដែលត្រូវចាក់គឺយោងទៅតាមអាយុក្មេង។ សូមសួរអ្នកមើលថែរក្សារសុខ ភាពអ្នកឲ្យបានគ្រប់សព្វ។

ធ្វើកិរិយាវិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួត អាចឲ្យក្នុងពេលជាមួយគ្នា ជាមួយថ្នាំចាក់ការពារផ្សេងទៀត។

៤ ចំពោះក្មេងខ្លះមិនគួរចាក់ថ្នាំ ធ្វើកិរិយាវិភាគ រោគហើមទងសួត ការពារទេ គួរតែត្រូវរង់ចាំ

ចំពោះក្មេងណាដែលធ្លាប់មានការប្រែប្រួល ឬ មានការទាស់ ជាមួយការចាក់ថ្នាំការពារពីមុនមក ហើយធ្លាប់មានឈឺធ្ងន់ (ស្ទើរស្លាប់) មិនគួរ ធ្វើកិរិយា វិភាគ ចាក់ថ្នាំការពាររោគហើមទងសួតទេ។ សូមប្រាប់អ្នកមើលថែរក្សាអ្នកនៅការប្រែប្រួល និងការទាស់នៅក្នុងខ្លួនអ្នកពីមុនមក ដោយសារថ្នាំចាក់ ការពារនេះ។

ចំពោះក្មេងដែលឈឺបន្តិចបន្តួច ដូចជាផ្តាសាយតូច អាចចាក់បង្ការរោគបាន។ តែបើមានក្មេង ឈឺធ្ងន់ តាមធម្មតាគេត្រូវតែរង់ចាំរហូតទាល់ជាសិន។

៥ បើចាក់ថ្នាំការពារ ធ្វើកិរិយាវិភាគ រោគហើមទងសួត តើអាចមាន គ្រោះថ្នាក់អ្វីកើតឡើង?

តាមការពិនិត្យ (ស្ទើរតែគ្រប់ឲ្យថ្នាំ ៦០,០០០) ចាក់ថ្នាំការពារធ្វើកិរិយាវិភាគរោគហើមទងសួតនេះ វាអាចធ្វើឲ្យក្នុងខ្លួនមានប្រែប្រួលតិចដែរ :

- ប្រហែលមានទារក ១ ក្នុង ៤ អ្នក មានក្រហម ប៉ះឈឺ ឬ ហើមពេលចាក់ ថ្នាំរួច។
- ប្រហែលមាន ១ ក្នុង ៣ អ្នក មានគ្រុនក្តៅលើស ១០០.៤° ហើយមាន ១ ក្នុង ៥០ អ្នកមានគ្រុនក្តៅខ្លាំង (លើស ១០២.២°)។
- មានក្មេងខ្លះដែរ ក្លាយជា ម៉ូម៉ៅ ងុយដេក ឬ មិនឲ្យឃ្លាន។

មកទល់ឥឡូវនេះ វាគ្មានការប្រែប្រួលអ្វីដ៏ខ្លាំងទេ ក្នុងការចាក់ថ្នាំបង្ការរោគនេះ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ ជាថ្នាំខ្លះដែរ ហើយវាអាចមានបញ្ហាខ្លះ ដូចជាការប្រែប្រួលខ្លាំង។ គ្រោះថ្នាក់មានតិចៗណាស់ ដូចជាឈឺខ្លាំង ឬស្លាប់។

៦ តើអ្វីទៅ ដែលអាចធ្វើដំណើរប្រែប្រួលខ្លាំង ឬ តិចនៅក្នុងខ្លួន?

តើខ្ញុំត្រូវកត់សំគាល់អ្វី?

លក្ខណខ្លះ ដែលមិនធម្មតាហើយមាន ការប្រែប្រួលខ្លាំង ដូចជាគ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬ ចរិកមិនធម្មតា។

វាកម្រមានការប្រែប្រួលខ្លាំង ពេលចាក់ថ្នាំរួច។ បើសិនជាមាន វានឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈ ពេល ពីពីរនាទី ទៅពីរបីម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំរួច។ វាឲ្យសញ្ញាដូចជា :

- ពិបាកដកដង្ហើម
- ខ្សោយ
- កន្ទួលរមាស់
- ស្អកករឬដកដង្ហើមសូរក្រេតក្រេត
- បេះដូងដើរលឿន
- ស្លាំង
- ហើមករ
- វិលមុខ

តើខ្ញុំនឹងគួរធ្វើដូចម្តេច?

- ទូរស័ព្ទទៅដុកទ័រ ឬ ឲ្យនរណាជូនទៅដុកទ័រភ្លាមៗ។
- ប្រាប់ដុកទ័រ អ្វីដែលប្រែប្រួល ថ្ងៃណា ពេលណាដែលកើតបន្ទាប់ ពីចាក់ថ្នាំរួច។
- សុំប្រាប់កន្លែងថែរក្សារខាងសុខភាព កត់ទុកក្នុងបញ្ជីរាយការណ៍នូវពេលចាក់ថ្នាំការពារមានការប្រែប្រួលក្នុងខ្លួនហៅថា(វីអេអ៊ីអរអេស) មាន ទូរស័ព្ទ ១-៨០០-៨២២-៧៩៦៧។

៧ ការចាក់ថ្នាំការពាររបួស ប្រជាជាតិ ហើយគេមានវិធីការសងវិញ

អ្នកកម្រមានព្រឹត្តិការណ៍ ឬ បើកូនអ្នកមានការប្រែប្រួលខ្លាំងពេលចាក់ ថ្នាំការពាររួចវិធីខាងសហព័ន្ធនឹងជួយចេញប្រាក់ទៅអ្នកដែលមានគ្រោះថ្នាក់។

បើចង់ដឹងដំណឹងសព្វគ្រប់ទៀត ពីរឿងការសង ក្រោយពីការចាក់ថ្នាំការពាររបួសប្រជាជាតិ សូមទូរស័ព្ទ ១-៨០០-៣៣៨-២៣៨២ ឬ ប្រើ វិបសៃ **http://www.hrsa.gov/bhpr/vicp**

៨ តើខ្ញុំអាចរៀនថែមទៀតតាមរបៀបណា?

- សួរកន្លែងអ្នកទៅមើលថែរកក្សារសុខភាព។ គេអាចឲ្យបញ្ជីមើលពីលទ្ធផលពីចាក់ថ្នាំការពារ ហើយដំណឹងផ្សេងៗ ហើយនិងកន្លែងរបស់វា។
- ទូរស័ព្ទទៅកន្លែងថែរក្សារសុខភាពសំរាប់ធ្វើឲ្យសាំងរោគ របស់រដ្ឋ ដែលនៅជិតផ្ទះអ្នក។
- ទូរស័ព្ទទៅកន្លែងការពារ និងបញ្ឈប់កុំឲ្យមានរោគ ហៅថា (ស៊ីឌីស៊ី)
  - ទូរស័ព្ទលេខ ១-៨០០-២៣២-២៥២២ (សំរាប់ភាសាអង់គ្លេស)
  - ទូរស័ព្ទលេខ ១-៨០០-២៣២-០២៣៣ (សំរាប់ភាសា ស្ពានីស)
  - ឆែកមើល វិបសៃ ខាងវិធីធ្វើឲ្យសាំងទឹងរោគ **http://www.cdc.gov/nip**

CDC
CENTERS FOR DISEASE CONTROL AND PREVENTION

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention
National Immunization Program

Vaccine Information Statement - Cambodian
Pneumococcal Conjugate Vaccine (7/9/01) 42 U.S.C. § 300aa-26

Translation provided by the Minnesota Department of Health